

Edini slovenski dnevnik
-v Zedinjenih državah-
Velja za vse leto... \$3.00
-Ima 10.000 naročnikov-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 27. — STEV. 27. NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 2, 1915. — TOREK, 2. FEBRUARJA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

GENERAL HINDENBURG PROTI VARŠAVI. RUSKA ARMADA ZAVZELA MESTO TABRIZ.

NOV NAČRT NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA. NEMŠKI ZRAKOPLOVCI NAD VARŠAVO. KAKOR HITRO BO STOPIL PRVI AVSTRIJSKI VOJAK NA SRBSKA TLA, SE BO PRIDRUŽILA GRŠKA SRBIJI. V SIRIJI VLADAJO NORMALNE RAZMERE. NEMŠKA IN RUSKA POROČILA SI PRECEJ NAPSROTUJEJO. SPOPADI MED DUKLA IN UŽOK PRELAZOM.

Proti Varšavi.
Petrograd, Rusija, 1. febr. — Ruski vojaški strokovnjaki so mnenja, da bo začel general Hindenburg znova prodirati proti Varšavi in da je že cela njegova armada pripravljena na splošen napad. Zadnji čas so se vršile vojaške operacije na isto določeno mesto. Glavna sila nemške armade se nahaja pri Višegradu med rekama Bzuro in Vislo. Vzhodni Prusiji prodirajo Nemci proti severu.

Avstrijsko poročilo.
Dunaj, Avstrija, 1. februarja. Danes zvečer je bila izdana sledeča uradna izjava: — Zadnji dnevi je na Rusko Poljskem nekoliko prenehalo snežiti, vsled česar so se vršili v raznih delih Rusko Poljske manjši spopadi. Skoraj povsod smo bili mi zmagovalec.

Rusko poročilo.
Petrograd, Rusija, 1. febr. — Izjava, ki jo je podal zadnji noč veliki ruski generalni štab, se glasi: — V gozdovih, ki se razprostirajo severno od Gumbinnen in Pillkallen, Vzhodna Prusija, smo na več mestih napredovali. Sovražnik se je začel ob celi fronti umakati.

Nemški zrakoplovci nad Varšavo.
Varšava, Rusko Poljsko, 1. februarja. — Nad Varšavo se pojavljajo že tri dni zaporedoma nemški zrakoplovi. Večera popoldan je vrzel neki zrakoplovec v mesto bomba, ki je eksplozirala na glavni cesti, komaj sto korakov od hotela Bristol. Ranjen ni bil nihče, kljub temu je pa nastala med prebivalci panika.

Nemško poročilo.
Berlin, Nemčija, 1. februarja. Pred nekaj dnevi so Rusi zapustili svoje postojanke pri Lovicu in Borjmovu ter se umaknili proti severovzhodu. Naša armada uspešno prodira proti Varšavi.

Zavzetje Tabriza.
Petrograd, Rusija, 1. febr. — Zavzetje perzijskega mesta Tabriz se uradno potrjuje. Tozadevna izjava ruskega generalnega štaba v Kavkazu se glasi: — Zadnje dni so se vršili v okolici Tabriza vroči boji. Rusom se je slednjič posrečilo odrezati del turške armade in jo popolnoma potolči. Pri tej priliki smo vjeli več turških stabinih častnikov in veliko število vojakov. Zaplenili smo tudi ogromno množino municije in drugega vojnega materiala. Ostanke turške armade se v silnem neredu umikajo. Mesto Tabriz smo zavzeli 30. januarja.

Koncentracija avstrijske armade.
London, Anglija, 1. februarja. Tukajšnji časopis "Daily Mail" je dobil iz Benetk brzojavko, da je pri Oslavi na meji Ogrske, Sr-

Nikakih operacij na zapadnem bojišču.

Iz Berlina nimajo poročati ničesar posebnega glede položaja na zapadnem bojišču.

BOJ ARTILERIJE.

Francozi poročajo, da so južno od Ypres preprečili naskok Nemcev. Razdejani zakopi.

Dobro taktika.

London, Anglija, 1. februarja. Neki časnikarski poročevalec je poslal tukajšnjemu časopisu sledeče poročilo: — Nemci se na Rusko Poljskem in v Galiciji zelo junsko obnašajo. Ko so začeli preganjati Ruse s Karpotov, so vedno gledali na to, da so si prejkomogoče osvojili višine. Kljub slabim in globoko razoranim cestam transportirajo svoje topove z izvanredno naglico in so Rusom vedno za petami.

Nemški podmorski čolni širijo strah.

V neposredni bližini angleškega pristanišča Liverpool se je zapazilo nemški podmorski čoln.

DEMENTIRANA VEST.

Oficijelno se je dementiralo vest, da se je potopila nemška križarka "Colberg".

Obtožba proti kapitanu.

London, Anglija, 1. februarja. V nekem uvodniku zahteva "Globe" naj se stavi kapitanu nemške križarke "Bluecher" pod obtožbo, da je moral ženske in otroke v Scarborough. List imenuje nemškega kapitana pomorskega roparja.

Cena kruha se bo zvišala.

Ker se je pšenica zadnji čas zelo podražila, bodo skorajgotovo začeli prodajati newyorški peki manjše hlebec kruha po šest, večje pa po osem oziroma dvanajst centov. Predsednik zvece pekovskih mojstrov je rekel večera na nekem zborovanju: Tudi če prodajamo kruh po šest centov, ne bomo imeli nobenega dobička, pač pa izgubo. Ljudje niti ne slutijo, s kakšnimi izgubami delamo zadnje mesece. Prvega avgusta je stal sod pšenične moke \$4.50, sedaj pa ni moč dobiti sode iste moke za manj kot za sedem ali osem dolarjev. Če se bo cena moke zvišala na devet dolarjev, ne bomo mogli hlebec prodajati ee neje kot po sedem centov. Kakor hitro se cena zviša, ostane na isti višini. V slučaju, da bi bila evropska vojna danes končana, bi ne bila moka niti za en cent cenejša. Veliko pekov v našem mestu je že moralo zapreti svoje trgovine.

Skrajna podivjanost.

Večera je zaprlj v New Yorku voznika Jamesa Romo, ki je začel v jezi griziti svojega konja, ker ni hotel mirovati. Konju manjka na gobcu precej velik kos mesa. Sodišče je obsadilo hlepa samo na pet dni zapora.

Bigamist obsojen na šestletno ječo.

V Kings County, N. Y., je bil obsojen Ernst H. Belden na šestletno ječo, ker se mu je dokazalo, da je živel z dvema ženama. Poslali so ga v Sing Sing.

Dve bojni ladiji v tem letu.

Washington, D. C., 1. februarja. — Predsednik Wilson je sporočil danes predsedniku Tillmanu senatnega komiteja za mornariške zadeve, da bi moral po njegovem mnenju dovoliti kongres v tem letu dve bojni ladiji. Nasprotno pa ne soglašajo s predlogom Tillmanu, naj se zgradijo prihodnje leto štiri boje ladije in sicer ha podlagi skuseni, katere se je pridobilo vsled sedanje vojne v Evropi.

Pospešenje razvoja aviatike.

Washington, D. C., 1. februarja. — V poslanici, katero se je dostavilo danes kongresu, se priporoča oris postave za oživitev narodnega poveljalnega komiteja za aeronavtko. Stem se hoče pospešiti razvoj letalne tehnike za vojne in druge vrste. Spomenica je bila dostavljena kongresu s privoljenjem predsednika Wilsona ter je našel vsled tega projekt odobravanje administracije.

Nemški podmorski čolni širijo strah.

V neposredni bližini angleškega pristanišča Liverpool se je zapazilo nemški podmorski čoln.

DEMENTIRANA VEST.

Oficijelno se je dementiralo vest, da se je potopila nemška križarka "Colberg".

Obtožba proti kapitanu.

London, Anglija, 1. februarja. V nekem uvodniku zahteva "Globe" naj se stavi kapitanu nemške križarke "Bluecher" pod obtožbo, da je moral ženske in otroke v Scarborough. List imenuje nemškega kapitana pomorskega roparja.

Cena kruha se bo zvišala.

Ker se je pšenica zadnji čas zelo podražila, bodo skorajgotovo začeli prodajati newyorški peki manjše hlebec kruha po šest, večje pa po osem oziroma dvanajst centov. Predsednik zvece pekovskih mojstrov je rekel večera na nekem zborovanju: Tudi če prodajamo kruh po šest centov, ne bomo imeli nobenega dobička, pač pa izgubo. Ljudje niti ne slutijo, s kakšnimi izgubami delamo zadnje mesece. Prvega avgusta je stal sod pšenične moke \$4.50, sedaj pa ni moč dobiti sode iste moke za manj kot za sedem ali osem dolarjev. Če se bo cena moke zvišala na devet dolarjev, ne bomo mogli hlebec prodajati ee neje kot po sedem centov. Kakor hitro se cena zviša, ostane na isti višini. V slučaju, da bi bila evropska vojna danes končana, bi ne bila moka niti za en cent cenejša. Veliko pekov v našem mestu je že moralo zapreti svoje trgovine.

Skrajna podivjanost.

Večera je zaprlj v New Yorku voznika Jamesa Romo, ki je začel v jezi griziti svojega konja, ker ni hotel mirovati. Konju manjka na gobcu precej velik kos mesa. Sodišče je obsadilo hlepa samo na pet dni zapora.

Bigamist obsojen na šestletno ječo.

V Kings County, N. Y., je bil obsojen Ernst H. Belden na šestletno ječo, ker se mu je dokazalo, da je živel z dvema ženama. Poslali so ga v Sing Sing.

Dve bojni ladiji v tem letu.

Washington, D. C., 1. februarja. — Predsednik Wilson je sporočil danes predsedniku Tillmanu senatnega komiteja za mornariške zadeve, da bi moral po njegovem mnenju dovoliti kongres v tem letu dve bojni ladiji. Nasprotno pa ne soglašajo s predlogom Tillmanu, naj se zgradijo prihodnje leto štiri boje ladije in sicer ha podlagi skuseni, katere se je pridobilo vsled sedanje vojne v Evropi.

Pospešenje razvoja aviatike.

Washington, D. C., 1. februarja. — V poslanici, katero se je dostavilo danes kongresu, se priporoča oris postave za oživitev narodnega poveljalnega komiteja za aeronavtko. Stem se hoče pospešiti razvoj letalne tehnike za vojne in druge vrste. Spomenica je bila dostavljena kongresu s privoljenjem predsednika Wilsona ter je našel vsled tega projekt odobravanje administracije.

Situacija v Mehiki.

Tri smrtne obsodbe.

INOZEMCI V NEVARNOSTI.

Generala Jesusa Carranza so obsodili na smrt in ustrelili. Ustreljeni je brat "vrhovnega šefa".

El Paso, Texas, 1. febr.

V Mehiki je zopet stopila na površje stara Cientifico-stranka, ki je uvedla odločno kampanjo proti Villi in Carranzi. Stranka je bila svojevčasno glavna opora Diazove in Huertove vlade. Na čelu ji stojijo oni bivši mehiški veleposelniki, ki so vsled revolucije skoraj popolnoma ubožali.

Washington, D. C., 1. febr.

Iz neke brzojavke je razvidno, da je general Pablo Gonzales, poveljnik Carranzovih čet v Tampico, izdal proklamacijo, v kateri naznanja, da bo vsak inozemec, ki bi na ta ali oni način podpiral sovražnika, takoj ustreljen. Veliko inozemcev je že zapustilo mesto.

Laredo, Texas, 1. februarja.

Bivši konstitucionalistični general Santibanez je dal ustreliti generala Jesusa Carranza, njegovega sina Abelarda ter Ignacia Peraldija. Poročilo je poslala dvopa po Jesusu Carranzi vrhovnemu šefu konstitucionalistične armade Venustiano Carranza je brzojavno odvrnil, na mora dobiti na vsak način truplo svojega pokojnega brata. Če ne bo šlo drugače, si ga bo osvojil z vojaštvom.

Tri osebe ubite.

Cincinnati, O., 1. februarja. — Tri osebe so bile danes zjutraj ubite in dvanajst jih je bilo ranjenih, ko je v Fair Oak, 4 milje južno od Amelia, kolidiral neki tovorni vlak s karko črtno železnico. Kolizija je bila tako močna, da se je voz popolnoma sesul in da je skočila lokomotiva vakra in tla. Nesrečo je pripisovali gosti megli, ki je zaprla razgled.

Volilni separji pred zveznim sodiščem.

Indianapolis, Ind., 1. februarja. — Sodnik Anderson je odločil danes v zveznem sodišču v slučaju 27 volilnih separjev iz Terre Haute, da je zvezno sodišče pristojno v volilnih zadevah, kakor hitro se gre za volitve kongresnikov ali senatorjev. Zastopniki obojevoze so izjavili, da bodo vložili proti tej odločbi priliz in zarote obtoženi demokrate so izjavili, da niso krivi.

Izvoz lesa.

Mobile, Ala., 1. februarja. — Velike množice lesa se je izvozilo v prvi polovici januarja v inozemska pristanišča. Veliko lesa se je odvedlo v Genevo ter v srednje in južnoameriška pristanišča.

Novi Zelandija kupuje pšenico.

Wellington, Nova Zelandija, 1. februarja. — Tukaj se je objavilo, da se je odredilo vse potrebno za nakup 1.000.000 bušjev pšenice, katero se bo importiralo iz Canade. Čas dobave se je določilo za mesec julij.

Dospela je VELIKA PRATIKA na leto 1915.

V tej Pratici so tiskani tudi: Zakoniti prazniki v Zdr. državah. — Spomenski dnevi. — Poštne pristojbine. — Volilna pravica. — Kako pridobiti homestead. — O potnih listih. — Predsedniki Zdr. držav. — Kako so nastala imena severo-ameriških držav. — Naselniške določbe. — Dan dela — Labor Day. Pratika velja s poštnino vred 12 centov. Razprodajalci jo dobe 100 komadov za \$8.

Dobava hidroaeroplanov.

Hidroaeroplani se v Washingtonu ne smatra za vojno orožje. Izjava tajnika Bryana.

Washington, D. C., 1. febr.

Državni department je danes izjavil da ne smatra hidroaeroplanov za vojno orožje ter da ne more vsled tega prepovedati iz voza v roke vojskujočih se sil kot je to zahteval dne 19. januarja nemški poslanik z ozirom na dejstvo, da dobavlja tvrdka Curtis hidroaeroplane za Anglijo. Grof Bernstorff je izjavil v svoji noti, da dobava hidroaeroplanov nasprotuje členku 8 haškega dogovora iz leta 1907.

Washington, D. C., 1. febr.

V svojem odgovoru zanikuje Bryan trditev, da je smatral te aeroplane vojnim pripomočkom ter se sklicuje na to, da so v nemških oficijelnih listih zaznamovani aeroplani in zrakoplovi kot posebni kontrabant.

Kot najbolj važno pa se smatra to, da noče Bryan sploh govoriti o veljavnosti haškega dogovora tekem sedanje vojne.

London v strahu pred Zeppelinii.

London, Anglija, 1. februarja. Govorice o novem napadu Zeppelinov so se razširile danes zvečer po mestu in odredilo se je vse potrebno, da se odbije sličen napad. Kot pozorisca napada se je imenovalo v govoricah različna obrežna mesta ter se je zagotavljalo, da se je zapazilo v Hornehurcu, 14 milj od Londona, pet nemških Zeppelinov, ki so pluli v smeri proti glavnemu mestu.

Dočim se je odredilo vse potrebno, se je policija telefonično informirala v različnih mestih, imenovanih v govoricah ter se je konečno ugotovilo, da se ni ničesar zapazilo ali slišalo o kakih Zeppelinih.

Prezren tat.

V izlozbeno okno zlatarja Friedmana v Patersonu, N. J. je sunil neki možnik z dežnikom ter odnesel za \$1000 zlatnike. Predrežnja niso se dobili.

Sedem ljudi pokopanih pod razvalinami.

Grand Rapids, Mich., 1. februarja. — Sedem delavcev, ki so bili zaposleni pri odstranjenju razvalin pred dveletni tedni pogorelega poslojstva Brown & Schler, je bilo danes pokopanih pod zidovjem ter so vsi našli smrt. Veliko delavcev je bilo tudi ranjenih. Trupla ponesrečenecv so bila grozno raznesarjena.

Denarje v staro domovino.

Posiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Primorsko, Koroško, Tirolsko, Češko, Hrvatsko in Ogrsko tako zanesljivo kakor pred vojno. Iz poslovanja zadnjih treh mesecev smo se da dobrega prepričali, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke naslovnikov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov, in one osebe, kateri se ima izplačati.

Gene:

K	\$	K	\$
5,000	1,10	110,000	22,00
10,000	2,10	120,000	24,00
15,000	3,10	130,000	26,00
20,000	4,10	140,000	28,00
25,000	5,10	150,000	30,00
30,000	6,10	160,000	32,00
35,000	7,10	170,000	34,00
40,000	8,10	180,000	36,00
45,000	9,10	200,000	40,00
50,000	10,00	250,000	50,00
55,000	11,00	300,000	60,00
60,000	12,00	350,000	70,00
65,000	13,00	400,000	80,00
70,000	14,00	450,000	90,00
75,000	15,00	500,000	100,00
80,000	16,00	600,000	120,00
85,000	17,00	700,000	140,00
90,000	18,00	800,000	160,00
95,000	19,00	900,000	180,00
100,000	20,00	1,000,000	200,00

Slovenic Publishing Co., 22 Cortlandt St., New York City.

KLIC ZA DOMOVINO.

Na stotletja je naš mili slovenski narod stokal pod krutin tujim jarmom in čakal rešilne ure. Naši rodoljubi Prešern, Askerc, Levstik, Vodnik in drugi, so nas budili za to uro. In bratje, ura sedaj prihaja! Nam Slovencem na tujem, ki imamo proste roke, je dana priložnost, da se pripravimo za to odločilno uro, v kateri nam bo mogoče rešiti svoj narod stoletnega tujega prokletstva.

Mi živimo v dneh velikega pomena, v dneh, ki bodo odločili usodo evropskih držav in narodov. Nekatere bodo povečane, druge ponižane; ene bodo izginite, druge nastale. Živimo v dneh, o katerih bode zgodovina še pozna stotletja pisala, ter nas karala ali hvalila; v dneh, ki bodo pomenili življenje ali smrt našega slovenskega naroda. In v teh dneh ne smemo spati. Treba je misliti in skupno delati za bodočnost našega naroda.

Pisalo se je že v naših slovenskih listih, naj se združimo in ustanovimo Slovensko ligo. Dosti naših rodoljubov je že pisalo o tem in mnogi so se že oglašili, da pristopijo. Ker pa čas beži in prihaja odločilna ura je treba, da nekdo prične. Oglašamo se torej mi.

PEVSKI ZBOR PREŠERN.

Pueblo, Colo., dne 24. januarja 1915.

V imenu pravice in v imenu slovenskega naroda, ki je trpel na stotletja grozne krivice, ki bodo pa še večje, ako se naprej molčimo, pozivljamo vse v Ameriki živeče Slovence in Slovenke, ki ste še ostali zvesti materi Sloveniji, ki ljubite svoj jezik, rod in dom, in kateri želite svojemu narodu še v naprej življenje in obstanek, da se vsi v najkrajšem času oglašite pri zdolaj imenovanem začasem tajniku ali blagajniku, ter po svoji zmožnosti pošljete "dar, domovini na altar", in postanete člani in članice Slovenske Lige za Narodno Svobodo, katere namen bo, da pošlje zmogel odbor pred prihodno mirovno konferenco, ki bo začno z našimi bratji Hrvati in drugimi Slovani zahteval, kar je našega. Pri tej konferenci bo bila odločilna ura, ki bode pomenila za naš narod vse. Tam se bo odločilo, ali bo naš narod še v naprej tepan od Nemcev ali Italijanov in ali naj se ga razdeli med obadva, katera ga bosta strla v prah, ga poitalijanila ali ponemčurila, da izgine za vedno, ali naj pa postane prost ter se združi s svojimi brati Hrvati in drugimi Jugo-Slovani.

Kakor Čehi in drugi avstrijski Slovani, živeči tukaj v Ameriki, moramo tudi mi Slovenci gledati, da bode k tej konferenci imel vstop tudi naš odbor in zahteval to, kar je že Angleška, Francoska in Ruska obljubila dati vsakemu narodu po tej vojni. Tam kaj bode priložnost, kakoršne še nikdar ni bilo in je gotovo tudi ne bode več. Sedili bodo narodi, ki poznajo krivico, ki se nam godi, ki vedo za naše rane; treba jih je pa pokazati. Kdor ne išče, ta ne najde; kdor ne prosi, temu se ne da.

Tamkaj bo treba, da govori svobodni Slovence, ki se ne boji, da bode za to, ker zahteva zase, zaprt, ustreljen ali obešen, kot se sedaj godi našim rodoljubom na domači zemlji. Zahtevali bomo Slovenijo za Slovence. Mi hočemo imeti svojo avtonomijo ter se želimo združiti z našimi bratji in sosedji Hrvati in drugimi Jugoslavo. Zahtevamo to, kar uživajo drugi svobodni narodi. Zahtevamo pravico, gospodariti v svoji lastni hiši in pravico orati svojo lastno zemljo; pravico pošiljati svoje otroke v naše slovenske šole, da ne bodo kot mi prisiljeni na tujem opravljati hlapičevska dela, ampak da bodo sposobni za boljša, katera sedaj opravljajo v naši domovini tuji. Mi ne potrebujemo na svoji zemlji tujih gospodarjev; sposobni smo gospodariti na svoji zemlji. Ne prosimo tujega, zahtevamo pa to, kar je našega.

Pravila, stalni odbor, in uradne posle Slovenske Lige za Narodno Svobodo, bomo kasneje uredili. Za glasovanje bo upravičen vsak član. Glavno je sedaj, da se združimo, da vemo, koliko zvestih sinov in hčera ima mati Slovenija na tujem. Kdor se ne oglaši, tega ni, in s tem ne bomo računali. V kratkem dobi vsak član znak, da pozna Slovence Slovenca, da vemo, kdo je v našem taboru. Pri tem se gre za življenje in smrt našega naroda. Kdor je za življenje, naj se oglaši.

Za častni odbor predlagamo:
Za blagajnika: Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York.
Za tajnika: G. L. Brozich, Box 424, Ely, Minn.
Za odbor: Predsedniki vseh slovenskih Jednot; g. I. Blatnik, g. Gram, itd. in enega iz Pueblo, Colo., katerega si kasneje izberemo.

Podpisali:

- Daniel Predovich, John F. Starr, Matt Jerman, Tony Prijatelj, N. J. Radovich, W. L. Predovich, John Germ, Steve Gardian, E. J. Mensinger, Ignac Robleek, Franciška Predovich, Rev. Cyril Zupan, Joseph Krašovec, Dr. Jos. F. Snedec, A. Petros, Max Sajatovich, George Thomas, Joe Patlogar, Joseph Russ.

Danes pošiljamo g. F. Sakserju, blagajniku, \$61.00 kar so zložili zgoraj imenovani člani. V kratkem se pa iz Pueblo zopet čuje.

PRIHOD RUSOV V LVOV.

UJETI AVSTRILJSKI VOJAKI OBDANI OD RUSOV.

ljudi, ki so izgubili svoje domove. Ti asili pa nikakor ne zadostujejo za desetitisoče beguncev, ki jih goni železna vojna pred seboj.

Reveni ne morejo niti bežati, ker je zanje to nemogoče. Dočim se skuša kmečkem prebivalstvu življati z ostanki po revkizacijah, trpi mestni proletarijat najbolj vsled tega, ker tovarne ne delajo in ker manjka živil. Vsa cvetoča poljska industrija počiva, ker nima surovin in ker je odrezana od premogovega revirja pri Dombrovi. Enketa pri 81 velikih obratih v Varšavi in v okolici je že sredi septembra konstatirala, da je bilo od sicer zaposlenih 38.900 delavcev samo 22.000 še deloma zaposlenih, torej 56 odstotkov. Namesto 237.000 delavskih dni na teden pa je odpadlo na te delavce samo 82.500, to se pravi, da je razmera šela najboljše varšavska veleindustrija sredi septembra uporabljala samo 34 odstotkov delavskih moči. Še slabše so razmere v mali obrti in pri zelo razširjenem varšavskem domačem akordnem delu, na katero je leta 1897, odpadlo samo pri čevljarstvu 15.000 delavcev s 40.000 družinskimi člani. Vse te pridobitne panoge so izkazovale že sredi septembra veliko brezdelnost. Sedaj so razmere v Varšavi take, da je šteti v Varšavi sami 70.000 in v delavskem predmestju Praga 10.000 ljudi, ki trpi bedo.

Varšava je največje mesto Poljske in tu so razmere še najugodnejše, ker železniško omrežje omogoča dovoz surovin in odvoz blaga. Kako je pa zahodno od Visle, je posneti iz poročila znanega poljskega sociologa L. Krzywickega v "Ruskim Vjedomostih": Ves tekstilni in rudokopni revir je ali popolnoma ustavljen svoj obrat, ali ga pa močno omeji. V guberniji Pjotrkoj sami je šteti 207.000 delavcev. Že meseca septembra so imeli ti delavci komaj eno desetinko svojih dosedanjih dohodkov; boji, ki se vrše sedaj v tej guberniji, pa so dali tudi tem dohodkom usahntiti. Sredi med proletarijatom v Lodzu stoji z vsemi svojimi grozotami strašilo lakote. Vsega skupaj nima od 400.000 tovarniških delavcev v carstvu poljskem — da ne govorimo o rokodelcih — niti 50 tisoč delavcev dela. Če cenimo mesečni zaslužek delavca samo na 25 rubljev, je računati, da izgube delavci na mesec 8 do 9 milijonov rubljev zaslužka. (1 rubelj = 50 centov.)

To so le površni obrisi vse nepopisne bede, ki je zavladala med poljskim prebivalstvom na ruskem bojišču. **ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.**

V Zemunu.

Poselni poročevalci "Bosnišcher Post" opisuje svojo vožnjo iz Sarajeva v Zemun, ki je bila zvezana z raznimi ovirami. Življenje v Zemunu opisuje nato takole:

Tretji dan potem, ko sem zapustil Sarajevo, se ob 3. uri popoldne pripeljem v Zemun. Takoj zapaziš sledi vojske. Nekdanje velike parne žage tvrdke Binder & Poigar, ki je nekdanj stala pod železniškim nasipom, ni več. Zgorrela je in južno velikanska zaloga lesa. Zažgala je in neka srbska granata. Kolodvoru se tudi poznajo sledi obstreljevanja. Vse je posejano z razbitimi šipami: niti eno okno ni več celo. Ploščnata streha je zakrivljena in preluknjana. Komaj ustavi vlak, na prestraši silovit pok. Na Savi je razpočila neka mina. Ko čakamo zama na voz, ki naj nas bi peljal v mesto, že prineseo žrtve zadnje eksplozije: tri težko ranjene vojsake. Pripovedujejo, da je v Savi še več min, ki so jih položili Srbi. Naši jih zdaj iščejo.

Mesto sicer tako živo, je zdaj izumrlo. Prebivalstvo, izvezni Srbov, je pobeigno ko so se povabili v goste Srbi šele zdaj se vrača. Vrnilo se je takoj le nekaj pogumnih mož, trgovci in uradniki. Ob hotelu so zopet otvorili šole, ko sem došel v Zemun, a za sprejem gostov še niso opremljeni. Kar so le mogli, so vzeli Srbi s seboj. V hotelu "Central" pomivajo in snažijo, a hotelir mi toži, da so mu popili Srbi skoraj vse vino, posodo in celo rjuhe so vzeli s seboj. Iz posebne prijaz-

nosti dobim sobo. V njej je zadnji gospodaril neki srbski častnik. Fraiu in smeti leži povsod veliko; v umivalniku stoji še umazana voda. A vesel moram biti, da sploh dobim pribezališče. Splošno mesto med obstreljevanjem ni veliko trpelo. Ladinja postaja, neka hiša na obrežju, neka hiša v glavni ulici in več skladišč ob Donavi je res močno poškodovanih, a drugače splošno ni škoda. Želi se, da srbske in francoske granate strašneje izgledajo, kakor učinkujejo. Neki mešan, lekarinar, je večkrat med najhujšim obstreljevanjem v kavarni kvar-tal in šel domov, ko so ponoči najhujše bengale granate in šrapneli. V noči, predno so zapustili Srbi Belgrad, so vrgli v Zemun nad 400 granat, ki niso povzročile najmanjše škode. Ubit ni bil v Zemunu ves čas nihče. Zemunica ni so se že zato gromčenja topov že tako navadili, da so kar nekaj pogrešali, če kak dan niso gromelji topovi. Navaditi se pa niso mogli na ragljanje strojnih pušk.

Kaj je s Sienkiewiczem?

Poročano je bilo, da je ruska akademija znanosti izvolila Sienkiewicza za svojega člana. "Rijec" od meseca decembra 1914 pa piše tem povodom: "Sienkiewicz ni samo pesnik Poljakov, marveč pesnik vsega slovanstva. Peterburška akademija je Sienkiewicza dvignila v vrste ruskih klasikov. V njegovih delih bo ljubezen do matere ruske zemlje in kar iz tega sledi, veslovansko čuvstvo, še bolj kot dozdaj izraženo."

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:	Marija Varhinja —.60	Marija Kraljica, elegantno vezano —.60	Marija Kraljica, elegantno vezano —.60	Rajski glasovi —.60	Rajski glasovi elegantno vezano —.60	Rajski glasovi, elegantno vezano —.60	Pot k Bogu, elegantno vezano —.60	Skrbi za dušo, elegantno vezano —.60	Sveta ura, elegantno vezana —.60	Vercec nebeški —.40
	Ahnov nemško-angleški tolmač, vezano —.50	Angleščina brez učitelja —.40	Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar —.40	Berilo prvo, vezano —.30	Berilo drugo, vezano —.40	Berilo tretje, vezano —.40	Dobra kuharica, vezano —.30	Domači zdravnik —.50	Domači živinozdravnik —.50	Evangelij —.50
	Fizika in kemija, vezano —.50	Hitri računar, vezano —.40	Katekizem veliki, vezan —.40	Katekizem mali, vezan —.15	Kubična knjiga —.40					

Navodilo za spisovanje raznih pisem —.70	Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del po —.50	Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano —.20	Novi domovinski zakon —.20	Pesmarica, nagrobnice —.100	Poljedelstvo —.50	Popolni nauk o čebelarstvu, vezan —.100	Pouk zaročencem, vezan —.70	Prva nemška vadnica —.35	Sadjereja v pogovorih —.25	Schimpffov nemško-slovenski slovar —.120	Schimpffov slovensko-nemški slovar —.120	Slovar nemško-slovenski (Janežič-Bartel), vez. —.250	Slovar slovensko-nemški (Janežič-Bartel), vez. —.250	Slovenska kuharica, vez. —.300	Slovenska Slovnica, vez. —.125	Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po —.60	Slovensko-angleška slovnica, vez. —.100	Spisovnik ljubavnih pisem —.40	Spretna kuharica, brošir. —.80	Trtna uš in trtoreja —.40	Učna živinoreja —.50	Umni kmetovalce —.50	Voščilni listi —.20	Zgodbe sv. pisma, vez. —.50	Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po —.50

Potovanje v Liliput —.20	Poslednji Mehikanec —.20	Pred nevihto —.20	Prihajac —.30	Pregovori, prilike, reki —.25	Pri Vrčevem Grogi —.20	Prst božji —.20	Pučnika —.20	Prava in neprava ljubezen —.60	Pariški zlatar —.25	Razne povesti, vez. —.40	Randevouz —.25	Revolucija na Portugalskem —.20	Roparsko življenje —.20	Rinaldo Rinaldim —.25	Senila —.15	Sita, mala Hindostanka —.20	Skrivnosti srca —.50	Stanley v Afriki —.20	Strahovalci dveh kron, 2 zvezka —.160	Sherlock Holmes, 1., 2., 3., 4., 5. in 6. zvezek po —.80	Šmartno pri Kranju —.15	Sv. Notburga —.20	Sveta noč —.20	Srečolovec —.20	Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov —.50.00	Strelec —.20	Šaljivi Jaka —.25	Šopek lepih povesti —.20	Sanjska knjiga, velika —.30	Slovenski šalivce —.35	Skozi širno Indijo —.35	Stiri povesti —.20	Tegetthof —.25	Turki pred Dunajem —.30	Tisoč in ena noč —.70.00	Timotej in Filemon —.20	Trije rodovi —.50	V delu je rešitev —.20	Veliki vsevedež —.35	Veliki trgovec —.30	Vojna na Balkanu, 13 zvez. —.18.50	Za tuje grehe —.60	Zlate jagode, vez. —.30	Življenjepis Simon Gregorčiča —.50	Življenja trnjeva pot —.30	Znamenje štirih —.30	Za kruhom —.20	Z ognjem in mečem, 7 zvez. —.20.00	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa —.75

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Avstrijska ekspedicija —.20	Balkansko-turška vojna —.35	Baron Trenk —.20	Belgrajski biser —.20	Beneška vedežvalka —.20	Beračeve skrivnosti —.60.00	Beračica —.20	Bitka pri Visu —.30	Boj za pravico —.40	Boj s prirodo —.15	Božični darovi —.15	Burska vojska —.25	Cerkevina na skali —.15	Cesar Jožef II. —.20	Ciganova osveta —.20	Ciganska sirota, 93 zvezkov —.50.00	Človek in pol (Cankar) —.100	Črni bratje —.20	Cvetke —.20	Dama s kameljami, broš. —.80	Deteljica —.25	Devica Orleanska —.30	Don Kižot —.20	Dobrota in hvaležnost —.60	Doma in na tujem —.20	Dve čudopoljni pravljici —.20	Erazem Predjamski —.20	Evstahija dobra hči —.20	Eno leto med Indijanci. —.20	Fabiola —.35	George Stephenson, oče železnice —.20	Grizelda —.10	Grof Radecky —.20	Grof Monte Cristo, 2 zvezka, broš. —.30.00	Grofica beračica, 100 zv. —.50.00	Hedvika, banditova nevesta —.20	Hirlanda, —.20	Hildegarda —.20	Hlapec Jernej —.60	Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po —.20	Ilustrovani vodnik po Gorenskem —.20	Izlet v Carigrad —.20	Ivan Resnicoljub —.20	Iz nami, mala Japonka —.20	Izidor, pobožni kmet —.20	Jama nad Dobrušo —.20	Jaromil —.20	Krištof Kolumb —.20	Krvava noč v Ljubljani —.40	Križana umiljenost —.40	Kaj se je Makaru sanjalo? —.50	Kukeleev stan —.15	Lažnjivi Kljukec —.20	Leban, 100 beril —.20	Lepa Vida (Cankar) —.80	Ljubezen in maščevanje, 102 zvezka —.50.00	Maksimilijan I. —.20	Marija, hči polkova —.20	Mati, socialen roman. —.100	Mlinarjev Janez —.40	Malomestne tradicije —.25	Mir Božji —.70	Mirko Poštenjakovič na različnih potih —.20	Na valovih južnega morja —.15	Na indijskih otokih —.30	Na jutrovem —.35	Na preriji —.20	Naseljenci —.20	Na divjem zapadu, vez. —.60	Najdenček —.20	Nesrečnica —.25	Narodne pripovedi, 1., 2., 3. in 4. zvezek po —.20	Nezgodan a Palavanu —.20	Nikolaj Zrinski —.20	O jetiki —.15	Odkritje Amerike, vez. —.80	Pasjeglavci —.100	Pavliha —.20	Pod turškim jarmom —.20	Pota ljubezni, 110 zvezkov —.50.00

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike —.20	2. zv. Maron, krščanski deček —.25	3. zv. Marijina otroka —.25	4. zv. Praški judek —.20	5. zv. Ujetnik morskoga roparja —.25	6. zv. Arumagan, sin indijskega kneza —.25	7. zv. Sultanovi sužnji —.25	8. zv. Tri indijske povesti —.30	9. zv. Kraljičin nečak —.30	10. zv. Zvesti sin —.30	11. zv. Rdeča in bela vrtnica —.30	12. zv. Korejska brata —.30	13. zv. Boj in zmaga —.30	14. zv. Prisega huronskega glavarja —.30	15. zv. Angelj sužnjev —.30	16. zv. Zlatokopi —.30	17. zv. Preganjanje indijskih misijonarjev —.30	19. zv. Mlada mornarja —.30

TALJA:

Zbirka gredaliških iger.	Brat sokol —.25	Cigani —.40	Doktor Hribar —.20	Dve tačci —.20	Idealna tačca —.20	Nemski ne znajo —.20	Pot do srca —.20	Kaj se je Makaru sanjalo? —.50	Pri puščavniku —.20	Putifarka —.20	Raztresenca —.30	Rokovnjači, naroda igra —.40	Starinarica —.20	V medenih dneh —.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po —.03	ducat po —.25	Z slikami mesta New Yorka po —.25	Album mest New Yorka s krasnimi slikami, mali —.35	veliki —.75

ZEMLEVIDI:

Avstro-Ogrske mali, —.15	Združenih držav, mali —.15	veliki —.25	Balkanskih držav —.15	Evrope, vezan —.50	Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po —.25

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštinih znamkah. Poština je pri vseh cenah že vračunana.

Kako je na Rusko-Poljskem?

Že pet mesecev je večji del Rusko-Poljske, in sicer skoro vse gubernije zahodno od Visle, pozorišče silne borbe zavezniških avstro-ogrskih in nemških armad z rusko vojsko, ki opirajoč se na trdnjanski trikot Novo Georgijevsk, Varšava, Ivangorod, brani v ljutih bojih ključno pokrajino ob Visli. Mesece že se vale močnejše armadne kolone Avstrijcev, Nemcev in Rusov preko dežele zahodno od Visle, po deželi, v kateri so Rusi, ker leži zajedena med dve sovražni državi, iz strategičnih ozirov gradili le prav malo cest in železnice. Že enkrat je bila ta pokrajina pozorišče velikih bitk, ko je moral Napoleon I. leta 1812. na svoji poti v Moskvo zломiti odpor ruske armade ob Visli. Daleč pa zaostajajo ti boji in daleč zaostaja opustošenje tako na učinku, kakor na razsežnosti za onim, ki je povzročajo sedaj milijonske vojske.

skega komiteja na Poljskem, knez Czetywtyński, Grabski in Karpinski, vladi v Petrogradu. Poročilo, ki se razteza samo do 1. decembra, torej še ne obsega silnih decembrskih bojov pri Lodzu, Loviču in drugod, konstatira, da živi v pokrajinah, ki so jih Nemci in Avstrijci zasedli, 75 odstotkov vsega prebivalstva Poljske, skupaj 9 milijonov ljudi. Vsled vojne so trpele gubernije Kalis, Pjotrkoj, Kielec, Radom, Suvalki in Plock; razen tega štiri okrožja gubernije Varšave, štiri okrožja gubernije Lublin in pet okrožij gubernije Cohn. Poročilo imenuje je 33 okrožij, ki so vsled bitk, ki so se tam bile, najbolj trpeli. Mnogo stanovališče je razdejanih; v številnih vaseh ni ostala cela nobena hiša, razrita polja in travniki so za poljedelstvo popolnoma nerabna. Največ so trpeli kraji v okrožju Kozjenice. V mestu Kalis je 325 hiš razdejanih, med njimi 90 odstotkov kamenitih stavb. Podobno so razmere v številnih drugih mestih in mestecih na bojišču. Tolpe bežečih skušajo priti na varno, če se bliža sovražnik. Varšava sama je dala do 1. decembra 82.000 beguncem streho; mnogo tisoč begunccev je zbežalo v notranjost dežele. V Varšavi, Lublinu, Lodzu, Suvalkiju in drugod so ustanovili asile za

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
 Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-ber-ton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
 Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
 Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
 PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
 JOHN VOGRIK, 444—6th St., La Salle, Ill.
 JOHN AUSEK, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
 JOHN KRŽISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
 JOSEPH PISHLAR, 308—6. St., Rock Springs, Wyo.
 GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.
 LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.
 JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika prototnega prototnega odbora.

Na osebnih ali neuradnih pismih od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

London in Pariz.

George Wagnerje takole opisuje Pariz in London v sedanjem trenutku. Pariz je postal resno mesto, v katerem je vsako priganje dolgega časa izginilo. Ni ne gledišč, ne koncertov, ne kakih drugih zabavišč, samo kinematografi so, da kažejo prizore iz vršičih se bojev. Restavracije in kavarne zapirajo ob desetih, tili in pusti so zvečer bulevarji, po katerih je čez dan življenjske uenavado omejeno. V Londonu so vsa gledišča odprta. V programih citamo, da v Daily igrajo "A Country Girl", v Haymarket "The impossible Woman", v Lyric "Te ney Shylock", v Lyceum kako starejšo dramo, v celi vrsti najrazličnejših varietejev nastopajo pevke, umetniki, atleti, Zvečer neštevilne množice čakajo pred gledišči, da se vrata odpro in iz avtomobilov stopajo gospe v toaletah za na bal in gospodje v frakih.

V Parizu ni v dnevnih, ki izhajajo v malem formatu, ki jim še cenzura napravi bele lise, neki drugega kot samo vojna, od prve do zadnje vrstice. V Londonu izhajajo ogromni listi, kot nekdanj, v nezmanjšanem številu strani in ogromnem formatu in razpravljajo o vsem: poslednji roman, moda, sport, javnost zanima celo uspeh pri bilardih, katerega rezultate razglajajo na nabitih deskah.

Iz Pariza odhaja časih do sto tisoč oseb, ki so stanovale v prekrasnih hotelih v najlepših mestnih delih, ki so dajali mestu oni luksuriozni značaj. Elizejsko polje je prazno, ravnato kot bujniški gozd. — V Londonu srečaš v Hyde parku znane obraze. Pestenje v belih rokavicah in aksami-tovih plaščih, gospodje v oblekah poslednje mode, ženske v belih predpasnikih prodajajo spominčice, dama kot mož jezdi ponia, razpuščene lase ji razpihuje veter in na konju se ziblje kot v gugalnici, z eno besedo, vsi tisti tipi, ki si jih nekdanj videl, o katerih misliš, da so se vrasli v sliko mesta.

Pariški avtomobilisti so v vojni, privatni avtomobili so bili rekvirirani, mnogo taksiometrov so tudi vzeli, drdranje voz se je silno zmanjšalo. — V Londonu se vrvenje voz, fijakerjev, ekvipaž, avtomobilov začenja s svitov in traja do polnoči. Toda tudi v Londonu iz strahu pred zaklopelci zvečer ugašajo luči, kraj-maj tu in tam osvetluje kaka leš-berba ulico, In vsa ta ljudska re-ka, ta vrsta avtomobilov, visokih kot hiše, ves ta strašen vrve-poteka v polmraku, skoro v temi.

Pariz ima vojno v bližini, pred nekoliko tedni mu je bila pred-

valerijo, artilerijo, saperje pri vežbanju, v službi, v vojašnicah, v bitki. Razlagale pojasnjuje o-rožje, navdušuje ljubeč. Črno-oblečeni gospod pojasnjuje vsa-ko sliko. V medakth, ob zaža-gnih lučih, pa prihaja druga oseba na pozorišče in poje s spremlje-vanjem klavirja. Začenja s sen-timentalno, patriotično pesmijo in konča z bojno. Vsaka kitica se konča s kupletom na Nemce. Pe-vec vzpodbuja javnost, naj bi ta kuplet skupno z njim pe-la, toda poziv je prazen, javnost je pre-dobro vzgojena, da bi pela v ki-nematografu. Pevec ponavlja po-ziv. Ničče ne odpre ust. Naposled sta se dve Miss, že bolj v letih, ponižali in peli s tihim glasom in zardevali prav pod oči. Pevec ni zadovoljen, ne zastujeje mu. — "Ladies and gentleman, pomisli-te vendar, tako morano peti, da bodo Nemci slišali!" Na ta po-ziv mu slede dečki v belih ovrat-nikih, stari, lepo obriti gospodje, stare dame s sivimi lasmi, z eno besedo vsi.

Povsod so vojaki; po jarkih imajo razprostrte šotore in se vežbajo, vsi so oblečeni v vojaško uniformo. Nepoznani ljudje jih ustavlja v ulicah, da bi jim stisnili roko in napolnili žep s cigareti in tobakom. Neko nedeljo jih je bila v cerkvi sv. Pa-va najmanj kompanija; na kol-enih so preklečali celo dolgo službo božjo.

Pomen železnice za odločilne boje na Ruskem Poljskem.

Dosedaj niso železnice imele nikdar takega, skoraj odločilnega pomena kakor ga imajo v sedanji svetovni vojni. Bodočnost šele spozna, kak delež so imele železnice na izvedbi vojnih operacij. Toliko pa moremo reči že danes, da je znaten del nemške strategije premoči nad ruskim vodstvom v gosti železniški mreži, za katero je nemško ozemlje v bližini bojišča bogatejše proti onim par železniškim progam v zapadni ruski Poljski, ki imajo sicer zelo ugoden položaj, pa so vendar proračunane samo na obrambo. Sedanji boji na Poljskem se bodo smatrali vsi po vsej pravici kot višek taktike, ki se v svrhu poraza sovražnika poslužuje železnice in njihovih, nedostatkov na drugi strani.

Dosedaj ni mogoče jasno pregledati vodilnega gledišča Hindenburgovega vodstva; vendar pa se mora že nekako slutiti, da je to bilo uporaba železniške taktike z obdobjem vrednosti posledicami. Cele tedne ni bilo jasno, kak namen je imelo avstro-ogrsko-nemško ofenzivno prodiranje proti Varšavi in Ivangorodu, ki ni imelo direktnih, jasno vidnih posledic in se je končalo s strategičnim, v početku nekoliko depriimirajočim umikanjem vse da meje. Izpočeka se je zdelo, kakor da bi se ne bilo praktično doseglo prav nič. Toda Hindenburg je v razgovoru s poročevalcem lista "Neue Freie Presse" kmalu nato označil svojo vodilno misel. V preprostih besedah je povedal, da je bil edini smoter njegovega ofenzivnega prodiranja v srece Poljske uničenje železnice, vodeče v Varšavo, kar se je tudi vestno izvršilo. Ni se niti mislilo na obleganje in zavzetje Varšave in Ivangoroda. Uničenje železnice je bil najvažnejši namen prodiranja, in ta namen se je tudi temeljito dosegel.

Kakor se poroča, so na Poljskem skoraj popolnoma uničeni deli železnice Varšava—Dunaj, Ivangorod—Kielec—Byom, Varšava—Lodz in Varšava—Lovič. Praktično jih v resnici niti ni več, a v vsakem slučaju bi popravljanje železnice zelo zadrževalo Ruse. Železnica, ki pelje iz Lodza proti nemški meji, in, kakor se zdi, tudi del železnice na progi Varšava—Aleksandrovo, ki je bliže nemške meje, torej nekako med Lovičem in Aleksandro-vo, nista bili razdejati, ker se je predvidevalo, da bosta rabili v podporo novih nemških operacij in to tembolj, ker so ti deli železnice zgrajeni za normalno vozno os (1.435 m) nadaljna proga v Rusiji ima širokost 1.52 m — in se torej brez zadržka lahko uporablja za prevažanje vojske iz Nemčije v zapadno Poljsko.

Namen Hindenburgov je bil torej zvačiti rusko milijonsko armado, ki je izgubila še teh malo železnice, v ozemlje med Lodzem in Krakovom. Strategično umika-nje nemških armad pa se je usta-

valo, ko so Rusi prišli v prazni prostor, nakar je sledila nemško-avstrijska protiakcija, katere posledice so znane iz uradnih poročil obeh glavnih stanov.

Na Ruskem-Poljskem pa je nemška armada iz istih strate-gičnih vzrokov razdejala tudi vse ceste, vsled česar je še bolj ote-ženo gibanje ruskih vojsk, dobava municije in živil. Ako se torej ne posreči Rusom, da s svojo števil-no premočjo izsilijo drugo odloči-tev, jim ne bo kazalo drugega, nego na vsak način se umakniti na vzhod, v smeri proti Visli, kjer na njenem desnem bregu zopet najdemo železnice in ceste v do-brem stanju in se bodo zopet mogle upreti.

Smotreno uničenje železnice in cest v ozemlju, kamor so morali slediti Rusi umikajoči se nemški in avstro-ogrski armadi, more to-rej imeti odločilen vpliv na uspeh velikega boja na Ruskem-Poljskem, ki je, kakor se zdi, vrhunce bojev na vzhodu.

Čegav je to grob?

Urednik K. Prešern piše: Pod silno razkopano, močno razstre-ljenim in od topovskih krogel ter vojaških lopat raztrtim gozdom, na pusti, valoviti njivi, od koles in kopit razzorani, na pobojšču nizkega holma, so pokopali vojaški pogrebi dva padla vojnika, dve žrtvi dveh nepomerjenih, slučaj-no tako daleč čez naše prve vrste zašlih, podlih krogelj. Poglebilo so pogrebi za silo napravljene strelske jarke naših prednjih vrst, kiso se pomaknile prejšnji dan naprej in umerili poglobitev po truplih. Končali so delo, otrli so si znoj z obraza in odložili o-rožje, da se nekoliko oddahnejo.

"Ti France", pravi eden po-greboev, ko si je našel cigareto, "poglej! Eden teh je naš, Janez je, še mlad fant, prev čeden deč-ko."

"Res je", mu odgovori, premo-trivši našitke pod vratom. Kranjen je podoban povsem, tu-di se mi skoro zdi nekoliko znan, toda ne spominim se ga. Morda sva bila z revežem celo že sku-paj, toda preveč sem jih že videl in zagrebel in spomin mi je že skoro otopen. Spoznal bi komaj brata, katerega že delj časa ni-sem videl. V Srbiji je in tam jim gotovo ne gre tako slabo. Vsaj tako sem slišal danes govoriti naš-še oficirje."

"Škoda za fanta, škoda", pravi njegov sosed in stopi k mr-liču.

"Hitro je pristal", pristavi drugi. "Prinimo ga!" Je dejal tretji, in par hipov nato je ležal mladi fant v poglobljenem strel-skem jarku v zlokobni, tuji gališki grudi. Poleg njega so položili mladega Poljaka in zagrebeli so trupli.

Naredili smo dva groba in po-stavili dva križa. Slovenec leži poleg Poljaka. Oba sta padla kot žrtvi velike naloge velike domo-vine. Zadnji žarki solnca so po-sijali na dve gomili, na dva iz-količkov zbita križa, katere so postavili pogrebi svojemu do-maćinu in bratu.

Zadeli so pogrebi na ramo lo-pate in krampe in se napoliti na-prej. V trenutku, ko so prekora-čili vrh holma, je zašumelo v bližnjem gozdu. Razgrnilo se je nizko, gosto grmičevje in plaho je pogledalo iz odprtine mlado poljsko dekle. Gledala je delj časa mlada Poljakinja na sveža grobova, na katerih so slonele sence lesenih križev, zagrnila je vejeve in zopet izginila kot baj-na prikazen.

ka. Revica je ona z menoj vred." In odprla je zopet zavoj in vzela iz njega ostanek papirna-tega okrasja. Ovila je s trakovi križ in grobišče in pomolila je tudi za revnega tučca, tovariša svojega ljubljena.

Bilo je to na dan pred Vsemi sveti. In na ta praznik; ko so se zbrali načine pri svojih grobo-vih, se spominjali umrlih svoj-cev in tudi bojevnikov, ki so morda počivali daljnih deželah, na ta žalostni dan je bil po za-slugi te vrle Poljakinke okrašen grob mladega neznanega Sloven-ca v daljnji Galiciji, na pusti, prazni planoti pod divje razstre-ljenim gozdom.

Čegav je ta grob ?

O vojnih zvijačah.

poročajo nemški vojni poročevalci te-le zanimivosti:

Pred kratkim se je na fronti pripovedovalo, da se različni an-gleski vojaški oddelki bore v francoskih uniformah. Ta vest se doslej po vsej priliki še ni potrdila. Razlog za tako vojno zvija-čo bi bil razumljiv: Zavezniške čete imajo brez dvoma ta čut, da se nemški vojak, kakor hitro ima pred sabo Angleža, bori s pod-vojenim ogorčenjem in žilavostjo. Ali pa se hoče mogoče na ta način sovražnik prevariti glede gibanja posameznih formacij. — Vsekakor bi bilo to sredstvo ja-ko nerodno, kajti značilni obraz angleškega vojaka se od daleč spozna.

Pri Reimsu, kjer v prvih vr-stah stoji in se bore saški lovci, se je z dobrim daljnogledom v razdalji kakih 1000 metrov opazil majhen grm, ki je, kakor se je zdelo, stal pred sovražnimi strelskimi jarki. Pri natančnejšem opazovanju se je pa pokaza-lo, da se grm počasi premika. Za-ujim se je plazil po trebuhu ka-kor kača — sovražni vojak. To-da saški lovci so dobri streleci; grm se je zvrnil na stran, obstal in se ni več ganil.

Listnato vejevje in druge ze-lenje se v sedanji vojni na tisoč različnih načinov uporablja, in neštete smrečice, ki so vojake tam zamaj na sv. večer spominja-le doma, služijo sedaj že dolgo važnejšim svrham. Na bojišču ni časa in ni kraj za to, da bi se drevesce dolgo "stati" postilo. Drevesce bolje služi za markira-nje kake postojanke ali pa kot del potujočega gozda. Velika množina teh drevesc more pred sokoljimi očmi letalcev skriti jezdeca in konja, more skrbno zakriti kolone, artilerijo in poljske kuhinje in varovati zdravje in življenje ljubega človeka.

Proti tej vrsti vojne zvijače niso iznašli nobenih formul. Za dovoljeno vojno zvijačo smatra haaska konferenca: navidezne napade, fingirano umikanje ali beg, presenečenje sovražnika, naprava zasede, navidezni mir ali nedelavnost v kaki postojanki, uporabo sovražnikovega gesla, razširjanje neresničnih vesti o moči in postojankah, sprejema-nje beguncev in izkoriščanje nezadovoljnih elementov med pre-bivalstvom. Mednarodno pravo gre celo mnogo dalje in dovoljuje: "podkupovanje sovražnih ci-vilnih in vojaških oseb v doseg vojaških koristi", "podpiranje pretendentov" in celo "izkoriš-čanje neugodnega sovražnikovega položaja, ki ga je bil povzročil zločin tretjih oseb (n. pr. zavratni umor, požig, rop)."

Pač pa domnevamo pravo pre-poveduje vsako vojno zvijačo, ki bi pomenjala goljufijo, nezvesto-ba ali besedolomstvo. Sem spada-jo: Zloraba bele zastave ali ge-nevskega Rdečega križa, prekršitev dovoljenega svobodnega odhoda ali premirja s tem, da se sovražnika potem oškoduje z ne-nadnimi, presenetljivimi napadi; dalje navidezna vdaja, da se po-tem zaupno bližajočega se sovraž-nika uniči, kakor tudi napelje-vanje k zločinu, n. pr. k umoru sovražnega vojskovođe ali k požigu. Dovoljeno pa je napelje-vanje sovražnih čet k begu.

Potemtakem bi noben profesor mednarodnega prava ne mogel o-porekati naslednjemu slučaju: Iz strelskih jarkov na črti med Reimsom so pobegnili k nemškimi četam štirje Mlad poroč-nik z imenom znanega vojskovo-dje iz leta 1870-71. jih je poslal zopet nazaj, čes: "Če pridete sa-mo štirje, nima to nobenega smi-sla. Moramo vas ustreliti. Ana-pak tečite nazaj in pripeljite s sabo še druge, potem dobite do-bro toplo kosilo in pijačo". Po-

preteku ene ure so se Zuavi vr-nili in pripeljali s seboj 38 tova-rišev.

Sila in svrha vojne zahtevata, da se uporabi vsaka dovoljena zvijača. Od četrtega dimnika na "Emden" do kakršnekoli navide-čne artilerijske postojanke v zvenketajočem ledu na Vzhodu, od slannatih prednjih straž do ogromne naprave, ki na starem vozu z lojternicami predstavlja najmodernejši top — vse to ima eno in isto svrhu: prekaniti so-vražnika in mu izviti orožje.

Prilagodene barve in oblike bližnji okolici, pritezanje sovraž-nika na brezpomembne točke, za-vajanje sovražnega ognja na tiso-č načinov, uporabljenje optič-nih in akustičnih pomožnih sred-stev — vse to nudi take obširne možnosti in sredstva, da se mo-re govoriti o neizmernem moder-nizmu vojne zvijače. — N. pr.: Nemški vojaki so v prazen strel-ski jarek postavili fonograf, iz katerega je v mili francoski zrak zadonel večglasni moški pevski zbor. Kakor dež so se vsule fran-coske krogle na dovoljeno nemško pevsko društvo. Med tem se nemški vojak zopet po trebuhu splazil k fonografu, ga navil in vstavil novo ploščo. Tako je šla stvar pol ure naprej, ko je neka zašla krogla zadela fonograf in igri napravila konec. Lij so pa Nemei kasneje uporabljali kot govorilno cev, skozi katero so so-vražniku na 80 metrov razdalje brali levite in mu povedali, kako se je dal potegniti.

Da se dajo prekaniti tudi ži-vali, priča naslednji dogodek: — Pri B. leže sovražni strelski jar-ki v razdalje 350—400 metrov drug nasproti drugemu. Ozemlje, ki loči sovražnika, je ravno in pregledno. Nekega dne se na tem nevarnem ozemlju nenadoma pri-kaže tele — resnično živo tele.

Posledica je bila, da so na obeh straneh omeili streljanje, ali si vsaj prizadevali, da bi kakka kro-gla ne zadela teleta. Kajti vsak izmed nasprotnikov je želel in u-pal, da bo tele kot pravi dar bo-žji krenilo proti njegovim jar-kom. Toda tele je lačno štokrjalo zdaj sem, zdaj tje in zaman iskalo krme. Tedaj se je odločil nemški vojak, da napravi konec mučni nestrpnosti. Vzel je jeklen oklep, ga obložil z vsakovrstnim vabljenim zelenjem, vzdel dolgo vrvice, na katere konec je na-pravil zanjko, in se — držeč bližnji okolici, pritezanje sovraž-nika na brezpomembne točke, za-vajanje sovražnega ognja na tiso-č načinov, uporabljenje optič-nih in akustičnih pomožnih sred-stev — vse to nudi take obširne možnosti in sredstva, da se mo-re govoriti o neizmernem moder-nizmu vojne zvijače. — N. pr.: Nemški vojaki so v prazen strel-ski jarek postavili fonograf, iz katerega je v mili francoski zrak zadonel večglasni moški pevski zbor. Kakor dež so se vsule fran-coske krogle na dovoljeno nemško pevsko društvo. Med tem se nemški vojak zopet po trebuhu splazil k fonografu, ga navil in vstavil novo ploščo. Tako je šla stvar pol ure naprej, ko je neka zašla krogla zadela fonograf in igri napravila konec. Lij so pa Nemei kasneje uporabljali kot govorilno cev, skozi katero so so-vražniku na 80 metrov razdalje brali levite in mu povedali, kako se je dal potegniti.

Da se dajo prekaniti tudi ži-vali, priča naslednji dogodek: — Pri B. leže sovražni strelski jar-ki v razdalje 350—400 metrov drug nasproti drugemu. Ozemlje, ki loči sovražnika, je ravno in pregledno. Nekega dne se na tem nevarnem ozemlju nenadoma pri-kaže tele — resnično živo tele.

Dobra prijateljica.

— Moj mož se je dolgo obtava-ljal predno me je vzel za ženo. Stvar si je gotovo prej stokrat ali pa še večkrat premislil.

Za smeh in kratek čas.

DOBER O DGOVOR.

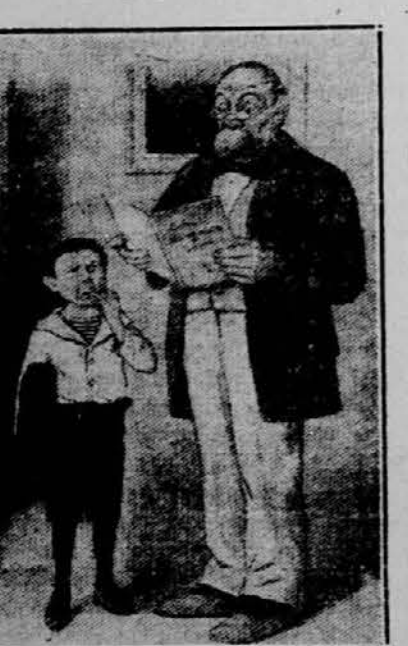
— Gospodična, vi imate gotovo največjega psa v mestu. — Če bi vas privezala, bi imela največje kamelo.

Dober svet.

— Moj Bog, kaj bo sedaj? — Kaj hoče biti? Se ti skoči v vodo, da že vsaj drug drugega ne bova mogla zmerjati.

Oče in sin.

— Kaj? Že zopet si zadnji v soli? — Oče, eden mora biti zadnji!

Tašča.

— Moj Bog, kako sem se pre-strašila. Misliła sem, da gre mati mojega moža. — Nikar se ne boj, če ni tebe doma, je gotovo ona pri njem.

JACK.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Za "Glas Naroda" prevel J. T.

(Nadaljevanje.)

— Povej vendar, kam si namenjen?
— V Etiolles.
— No potemtakem gremo lahko malo skupaj. Mi gremo do Charentona.

Deček je bil zelo vesel tega povabila. Z nobeno stvarjo bi ga ne mogel častnik bolj razveseliti kot ga je s tem povabilom. Težak kamen se mu je odvalil od srea Vedel je namreč, da je na pravi poti. Hodili so skoraj celo uro, dokler niso dospeli do hiš.

— Mi smo doma — je rekel častnik. — Idi po tej poti naprej — nimaš več daleč. Lahko noč, otrok. Svetoval bi ti, da se v bodoče ne odpravljáš sam ponoči na pot. Okolice Pariza ni varna.

Poslovil se je in zavil v ozko ulico, ki je bila le malo razsvetljena. Iz gostin so se čuli pijani glasovi in breščanje harmonike. Nato je despel do zaliva, preko katerega je vodil most. Bil je tako utrujen, da se je naslonil na ograjo in začel dremati. Zbudil ga je šele voz, ki se počasi pomikal mimo njega.

— Nikamor ne pridem — je pomislil sam pri sebi. — Prosil ga bom, da naj me vzame k sebi, naj velja kar hoče.

— Truden sem — je rekel deček in se tresel po vsem životu. — Ali bi bili tako prijazni in me vzeli na voz?

S kozla se je sklonil voznik, v vozu je pa izpregovoril ženski glas: — Ah, ubogi deček. Ustavi vendar, da se bo peljal.

— Kam greš? — je vprašal voznik.

Ofrek je nekaj časa pomisljal. Po pravici ne sme povedati, ker bi ga drugače mogoče zasledovali.

V Villeneuve-Saint-Georges — je odvrnil slednjic.

— No, dobro, pa sedi!

V vozu je dobil prostor med debelim gospodom in močno žensko. Oba sta ga začudena opazovala. Kam se neki vozi? In tako pozno?

Jack bi bil rad povedal, kaj se mu je dogodilo, pa vsceno ni hotel. O vsakem človeku, ki ga je srečal na poti, je mislil, da je Moronvalov zaveznik, ki ga bo odvedel nazaj v zavod.

Rekel je toraj, da se pelje k svoji materi, ki je zelo bolna. Šele večeraj je dobil poročilo, pa se je takoj odpravil na pot.

— O, potem pa že — je rekla ženska, ki je bila na videz zelo prikupljiva in dobrosrčna — za bolno mater človek vse napravi.

Proti jutru so se pripeljali v Etiolles.

Jack je izstopil pri cerkvi, onadva sta se pa peljala naprej. Taval je od hiše do hiše in vse natančno opazoval. Slednjic je despel do male prijazne hišice koncem vasi. Vsa je bila preraščena z divjo trto. Nad vhodom je bil pa napis: — Mala hiša, velik mir.

Začuden je obstal. Pri oknu je zagledal belooblečeno žensko, ki je imela nazaj počesane lase.

— Mama! Mama!

Nekaj časa ga je gledala, nato pa izginila od okna in trenutek pozneje pribitela po stopnicah.

Objela je ubogega premrlega dečka: — Jack!

Mala hiša, velik mir.

— Ne, Jack, moj preljubi otrok, nikar se ne boj, saj ne boš več šel v oni zavod. — Moježa otroka, da bi kdo tolkel? — Kdo si upa položiti roko na mojega otroka? — Prav si imel, da si po- begnil. — Nad teboj se je maščeval tisti grdi mulat, ker se nad menoj ni mogel. — Čisto nič bi ti ne mogel, če bi ga udaril na- zaj. — Zakaj mi nisi rekel: — Moja mama je imela mulata za služabnika. Kje je pravica, da pretepa sedaj mulat otroka mo- je matere?

— Rečem ti, da se pod nobenim pogojem ne boš več vrnil tja. Sploh pa nočem, da bi me zapustil. — Boš videl, kako krasno je tukaj na deželi. — Imamo kokoši, zajčke, koze in še celo osla.

— Kakaj, dobro da sem se spomnila še kakošnem nisem dala ničesar jesti. — Strašno me je razburil tvoj prihod. Počij se ma- lo, saj vidim, da si utrujen. Ko bo kosilo, te bom že poklicala. Ali bi mogoče malo juhe? Moj Bog, niti pomisliti ne smem, da si ti te- daj, ko sem jaz sladko spavala, rojal po cesti. In tako temna noč je bila. Povej mi po pravici, ali si se kaj bal? To je nekaj straš- nega. Ali slišiš, kako me kličejo piške? Iti moram. Le sladko zaspi!

Odšla je vsa srečna.

Bila je v resnici krasna. Svež zrak je zadal njenemu obra- zu malo temnejšo barvo, oblečena je bila v lahko jutranjo obleko, lasje so se ji valili po hrbtu kakor črn zamet.

Naj glavi je imela širok italjanski klobuk.

Jack nikakor ni mogel zaspati.

Gledal je okoli sebe in premišljeval.

— Mati je dobra, ker me je tako prijazno sprejela. Bog ve, kje je on. Kje je sedaj? Ali je v hiši? Ali živita skupaj? Zakaj ga že nisem videl.

Slednjic je vstal in se odpravil k materi.

Sredi dvorišča je krmila kokoši. Na rokah je imela rokavi- ce, ki so ji segale do komolcev, na nogah pa čevlječke z visokimi petami. Poleg nje je stala služkinja, mati Arhambaud, in se sme- jala svoji gospodnji, ki je bila tako nerodna in nevajena take- ga dela.

— Moj Bog! — je zaklicala, ko je zagledala Jacka — kako prijaznega fanta imate!

— Ali ni res, mati Arhambaud? Saj sem vam že prej pravi- la, pa mi niste vrjeli.

— Pa kako vam je podoben. Z očetom nima prav nič skup- nega.

Ko je služkinja imenovala očeta, jo je Jack ponosno pogledal.

— Ali nisi mogel zaspati?

— Ne, mama.

— Če hočeš, si bova malo ogledala hišo.

Ne da bi čakala njegovega odgovora, ga je vodila iz sobe v sobo, od hleva do hleva in mu vse razkazala.

V mali prijazni sobici pod streho mu je rekla: — Tukaj je pa njegova delavnica.

Jacku ni bilo treba vprašati, kdo je ta "on".

Mati je polglasno nadaljevala: — Sedaj je za nekaj dni od- potoval. V kratkem se vrne. Pisala mu bom, da si prišel. Čeravno večjih malo grdo pogleda, je vseeno najboljši človek na svetu.

Kaj ne, da ga boš ljubil, Jack? Zelo bi bila nesrečna, če bi ga ne. Obljubi mi, Jack, da ga boš rad imel.

Blazno zatjubljena ženska ga je nepremično gledala.

Jack je sklonil glavo in tiho odvrnil: — Da, rad ga bom imel.

Nato sta se odpravila nazaj po stopnicah.

Zvečer je prišel v hišo oče Arhambaud po svojo ženo. Ida ga je pozvala v obednico in mu rekla:

— Vstopite, oče Arhambaud. Ali hočete kozarec vina? Izpij- te ga na zdravje mojega sina. Kaj ne, da je dober fant? Prošila bi Vas, če bi ga večkrat vzeli v gozd seboj. Kaj ne, da ga boste.

— Brez skrbi bodite, madama d'Argenton.

Oče Arhambaud je bil močan rdečelas junak, ki je bil pravi strah vseh divjih lovecev po okolici. Njegov pogled je neprestano švigal semtertja. Ljudje so govorili, da pride vsakemu divjemu lovcu na sled.

Mali Jack je bil nekako v zadregi, ko je rekel stari gozdar materi gospa d'Argenton. Seveda, bil je še veliko premlad, da bi vse razumel. Zanimal ga je pogovor o lovu, o vevericah in dru- gih gozdnih skrivnostih.

Ko je stari par odšel, se je pred hišo ustavila kočija.

— Če se ne motim — je rekla Ida pl. Barancy — je to doktor Rivals. Ali ste Vi, gospod doktor?

— Da, jaz sem, madama d'Argenton.

Bil je vaski zdravnik, ki se je vračal s svojih obiskov.

— Dober večer otrok, dober večer, deček.

(Dalje prihodnjič).

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Centj. rojakom v Forest City, Pa. in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK E. DRAŠLER,

ki je pooblaščen pobirati plačila za Glas Naroda in vse druge stvari, ki jih imamo v zalogi, in izda- jati veljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo, v upanju, da mu bodo šli vsestransko na roko.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

VAŽNE NAZNANILU.

Vsi potniki, kateri ce so meravali potovati v staro domovino ta teden ali na meravajo potova v prvi hodnje, naj stanejo na sve- jih mestih, ker so vse par- brodne družbe prekinile s nedoločen čas s prometom. Kadar se zopet razmere pra drugačije, bodimo prave časno poročali na tuz sv. Tvrška Frank Sakse

Novoletna razprodaja.

Slovincem naznanjam, da razprodam pristni importirani dolenski cvček po 40 centov steklenico.

Peter Keber,
1703 — 2nd Ave., New York.

NAŠI ZASTOPNIKI,

- kateri so pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle: Jenny Lind, Ark. in okolica. Michael Cirar. San Francisco, Cal.: Jakob Lovkin. Denver, Colo.: John Debeve in A. J. Terbove. Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Culic J. M. Roitz, Frank Janesh in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon). Walsenburg, Colo.: Ant. Sa- lich in Frank Blatnik. Indianapolis, Ind.: Alois Rud- mar. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 638 Aurora Ave. Oglesby, Ill.: Math. Hribernik. Depue, Ill.: Dan. Badovinae. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich in John Zaletel in Frank Bambich. Mineral, Kans.: John State. Waukegan, Ill.: Frank Pet- kovič in Math. Ogrin. So. Chicago, Ill.: Frank Cerna. in Rudolf Požek. Springfield, Ill.: Matija Bar- borč. Frontenac, Kans. in okolice: Frank Kerne. Mulbery, Kans. in okolice: Martin Koa. Cleveland, O.: Frank Sakser. J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik. Bridgeport, O. in okolice: W. Hočevar. Earleton, O. in okolice: Ale- Balant. Collinwood, O.: Math. Sla- nik. Lorain, Ohio in okolice: Seb. Kumše 1735 E. 33. St. Youngstown, O.: Ant. Kikelj Oregon City, Oreg.: M. Justin Allegheny, Pa. in okolice: M. Klarich. Bessemer, Pa.: Louis Hribar. Braddock, Pa.: Ivan Gern. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pie- eršek. Burdick, Pa. in okolice: Vaha Keržnik. Conemaugh, Pa.: Ivan Fajk. Claridge, Pa.: Anton Jerina. Canonsburg, Pa.: John Koh- tak. Broughton, Pa. in okolice: A. Demšar. Darragh, Pa.: Draguntin Sla- vič. Export, Pa. in okolice: John Prostor. Forest City, Pa.: Karl Kalas in Frank Lehen. Farrell, Pa.: Anton Valentia- šič. Greensburg, Pa. in okolica: Venceslav Palčič. Irwin, Pa. in okolice: Frank Demšar. Johnstown, Pa.: Frank Habre- ja. Marianna, Pa. in okolica: Fr. Gottlieher. Meadow Lands, Pa.: Huzeg- rehuhtz. Moon Run, Pa. in okolice: W. Maček. Pittsburg, Pa.: Ignacij Pod- vasnik, Ignaz Magister in Z. Jak- še in U. R. Jakobich. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj. Steelton, Pa.: Anton M. Pa- pič. West Newton, Pa. in okolice: Josip Jovan. Willock, Pa.: Frank Same in Joseph Peternel. Toele, Utah: Anton Palčič. Winterquartara, Utah: Louis Blasiak. Black Diamond, Wash. W. Parents. Ravensdale, Wash.: Jakob Komšak. Davis, W. Va. in okolica: John Brosich. Thomas, W. Va. in okolice: Frank Kocijan in Frank Bartol. Crafton, Wis.: John Stamp- fel. Milwaukee, Wis.: Josip Tra- nik, John Vodovnik in Frank Meh. Sheboygan, Wis.: Anton Šta- rich in Frank Sepich. West Albia, Wis.: Frank Škek in Louis Lončarič. Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val Stalich. Kemmerer, Wyo.: Josip Hočol.

Izšla je

šena knjiga:

"VOJKA NA BALKANU".

Vsled vsestranske želje naroči- lamo več iztisov te knjige in je sedaj cenj. rojakom na razpo- ago.

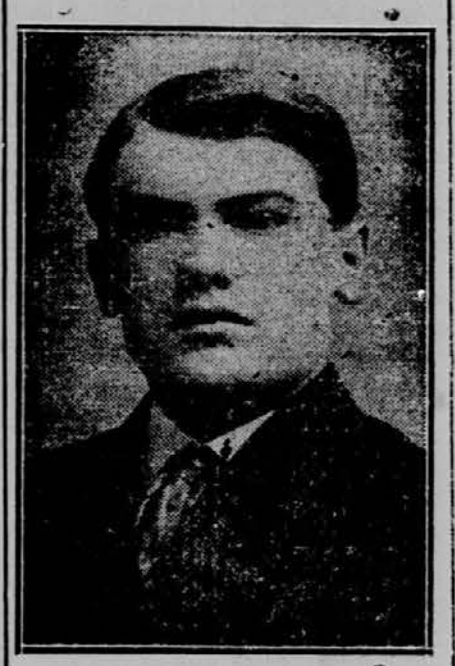
Knjiga "Vojska na Balkanu" estoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je o- premljeno s 255 slikami, tikajo- se opis balkanskih držav in najvažnejših spopadov med so- vražniki. Sešitkom je prideljen tudi večji slovenski zemljevid bal- tanskih držav.

Posamezne zvezke je dobili po 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred \$1.85. Na- roča se pri:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa. in kolici naznanjamo, da je

Mr. M. PAPIČ,

23 Frederick St., Steelton, Pa., naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavati pravo- veljavna potrdila. — Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda".

ROJAKI NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA, NAJVEČI GLOVENSKI DNEVNIK V SVE- TAVAB

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TEUNE.

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo Rev. J. M. Trunka:

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izreči na tem me- stu kako kritiko, pač pa izjavlja- me, da je to izvrstno delo, kate- rega bi si moral nabaviti vsak ro- jak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojem in posameznikov, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo starši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj le- pih slik, med katerimi bo marsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povprašanje po knjigi primeroma majhno, menda radi- tega, ker se ni vzprizorilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, ve- liko manj vredno knjigo. Poseb- no primerna je knjiga kot božič- ni dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je \$2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjige na katerikoli naslov v stari de- movini.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City

Najmodernejša TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijako organizirana.

Posebnost se društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vea naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskajočih se evropskih držav in pa kolonij- skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov. na 20th straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika. Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov!

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre- bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Posljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo žajeleni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svico, Inomosta in Ljublan

Postni parniki so:

"APPROVENT" na dva vikna	"LA SAVOIRE" na dva vikna	"LALORRAINE" na dva vikna	"LA FRANCE" na dva vikna
--------------------------	---------------------------	---------------------------	--------------------------

Kspresso parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK corner Pearl St., Chesebrough Building.

Postni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča št. 118 87. N. E.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so- delovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezanji \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.